

Οικονομικά - Εταιρικά Νέα

Χρηματιστήρια: Τρόμος στις διεθνείς αγορές για το "βάθος" της ύφεσης

Οι ανησυχίες των αγορών και των επενδυτών ότι η παγκόσμια οικονομία οδηγείται σε μια βαθιά και παρατεταμένη ύφεση αυξάνονται συνεχώς, τη στιγμή που κάποιες χώρες προετοιμάζουν τη σταδιακή άρση των περιοριστικών μέτρων, κάτι που ούτως ή άλλως θα οδηγήσει σε ασύμμετρη πορεία των διάφορων οικονομιών, ενώ ένα δεύτερο κύμα πανδημίας το φθινόπωρο είναι σίγουρο πως στρώνει τον δρόμο για εξαιρετικά δύσκολες μέρες στην τρέχουσα bear market, η οποία μπήκε ξαφνικά και βίαια στη ζωή των κεφαλαιαγορών.

Πολλά θα εξαρτηθούν από την τροχιά της πανδημίας και από το εάν οι απαντήσεις των υπευθύνων χάραξης πολιτικής αρκούν για να περιορίσουν τη ζημία, ενισχύοντας παράλληλα την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και των επιχειρήσεων.

Δύσκολη η ανάκαμψη τύπου V

Ωστόσο, μια γρήγορη ανάκαμψη, η οποία ήταν έως τώρα και το μεγάλο "στοίχημα" αλλά και η ελπίδα των κυβερνήσεων σε πολλές χώρες, φαίνεται πλέον πολύ απίθανη. Η ζήτηση καταστράφηκε, σημειώνονται εκτεταμένες διαταραχές στις αλυσίδες εφοδιασμού της μεταποίησης και έχει ήδη ξεκινήσει μια οικονομική κρίση η οποία μπορεί να εξελιχθεί και σε κρίση χρέους, καθώς οι κυβερνήσεις και οι επιχειρήσεις μαζικά βγαίνουν στις αγορές για να χρηματοδοτήσουν τις αυξημένες δαπάνες λόγω της πανδημίας.

Σε αντίθεση με τη συντριβή του 2008-2009, η οποία προκλήθηκε από έλλειψη ρευστότητας στις χρηματοπιστωτικές αγορές, η κρίση COVID-19 περιλαμβάνει θεμελιώδη ζητήματα φερεγγυότητας για επιχειρήσεις και βιομηχανίες πολύ πέρα από τον χρηματοπιστωτικό τομέα. Επιπλέον, το τρέχον σοκ είναι ταυτόχρονο και καθολικό. Κατά τη διάρκεια και αμέσως μετά την κρίση του 2008, όπως επισημαίνει το CNA, ορισμένες αναδυόμενες αγορές συνέχισαν να σημειώνουν ισχυρή ανάπτυξη, τραβώντας την υπόλοιπη παγκόσμια οικονομία. Αλλά αυτήν τη φορά, καμία οικονομία δεν έχει ανοσία και καμία χώρα δεν θα είναι σε θέση να οδηγήσει σε μια ανάκαμψη με γνώμονα τις εξαγωγές. Η σημερινή κατάρρευση αύξησε τους αποπληθωριστικούς και χρηματοοικονομικούς κινδύνους στις προηγμένες οικονομίες και έπληξε τους εξαγωγείς εμπορευμάτων. Και εκτός από τα παραπάνω, στο σοκ που βιώνουν οι αγορές προστέθηκε και η πρωτοφανής κατάρρευση των τιμών του πετρελαίου, με την Deutsche Bank να σημειώνει σε έκθεσή της πως καμία φορά τα τελευταία 150 χρόνια η τιμή του "μαύρου χρυσού" δεν βρέθηκε ούτε για... δευτερόλεπτο στα αρνητικά.

Πρωτοφανής

"Το παγκόσμιο ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί κατά 3,9% το 2020, μια ύφεση πρωτοφανούς βάθους στη μεταπολεμική περίοδο", δήλωσε ο Brian Coultan, επικεφαλής οικονομολόγος της Fitch Ratings σε νέα έκθεση του οίκου, όπου υποβαθμίστηκαν επί τα χείρω οι εκτιμήσεις για τη διεθνή οικονομία. "Αυτό είναι διπλάσιο από την αναμενόμενη πτώση που βλέπαμε στις αρχές Απριλίου και είναι διπλάσια από την ύφεση του 2009".

Η μείωση αυτή του ΑΕΠ, σύμφωνα με τη Fitch, ισοδυναμεί με πτώση 2,8 τρισεκατομμυρίων δολαρίων στο παγκόσμιο εισόδημα σε σχέση με το 2019 και απώλεια 4,5 τρισεκατομμυρίων δολαρίων σε σχέση με τις προσδοκίες της Fitch για το παγκόσμιο ΑΕΠ το 2020 πριν από την πανδημία. Η Fitch αναμένει ότι το ΑΕΠ της Ευρωζώνης θα μειωθεί κατά 7%, το ΑΕΠ των ΗΠΑ κατά 5,6% και το ΑΕΠ του Ηνωμένου Βασιλείου κατά 6,3% το 2020. Οι μεγαλύτερες αναθεωρήσεις του οίκου αφορούν τις χώρες της Ευρωζώνης, όπου τα περιοριστικά μέτρα έχουν ήδη προκαλέσει πολύ μεγάλο αντίκτυπο στη δραστηριότητα το πρώτο τρίμηνο του έτους.

Καμία χώρα ή περιφέρεια δεν θα ξεφύγει από τις καταστροφικές οικονομικές επιπτώσεις της παγκόσμιας πανδημίας, τονίζει η Fitch. Αναμένει ότι το ΑΕΠ τόσο στις ΗΠΑ όσο και στο Ηνωμένο Βασίλειο –όπου τα lockdown ξεκίνησαν λίγο αργότερα από ό,τι στην Ευρωζώνη– θα μειωθεί κατά περισσότερο από 10% (όχι σε ετήσια βάση) το β' τρίμηνο. Ένα αξιοσημείωτο χαρακτηριστικό των νέων προβλέψεων του οίκου είναι οι απότομες περαιτέρω καθοδικές αναθεωρήσεις για το ΑΕΠ των αναδυόμενων αγορών. Η πτώση των τιμών των εμπορευμάτων, οι εκροές κεφαλαίων και η πιο περιορισμένη ευελιξία πολιτικής επιδεινώνουν τον αντίκτυπο των εγχώριων μέτρων περιορισμού.

Αρκετές μεγάλες οικονομίες πρόσφατα έχουν επεκτείνει τα μέτρα περιορισμού και έτσι η Fitch ενσωματώνει στις βασικές εκτιμήσεις lockdown διάρκειας οκτώ ή εννέα εβδομάδων για τις περισσότερες μεγάλες προηγμένες οικονομίες. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με την προηγούμενη υπόθεση του για περίπου πέντε εβδομάδες "κλεισίματος" των οικονομιών. Κάθε επιπλέον μήνας lockdown μειώνει την ετήσια ροή εισοδήματος (ΑΕΠ) κατά περίπου 2%, τονίζει η Fitch.

Οι απαντήσεις μακροοικονομικής πολιτικής ήταν και αυτές πρωτοφανείς και θα μετριάσουν το βραχυπρόθεσμο σοκ. Αλλά με τις απώλειες των θέσεων εργασίας να είναι τεράστιες και τις πιέσεις στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις εξαιρετικά έντονες, η πορεία προς την ομαλότητα μετά την κρίση αναμένεται να είναι εξαιρετικά αργή κατά τον οίκο.

Ευρωζώνη: Η βαθύτερη ύφεση στην ιστορία

Η οικονομία της Ευρωζώνης βρίσκεται ήδη στη βαθύτερη ύφεση που έχει καταγραφεί ποτέ, σύμφωνα με δημοσκόπηση του Reuters, με τους οικονομολόγους διεθνώς να έχουν ήδη αποτιμήσει μια ιδιαίτερα ζοφερή προοπτική για τις οικονομίες της περιοχής, και να ανησυχούν ότι η ύφεση θα μπορούσε να είναι ακόμη χειρότερη λόγω των lockdown.

Συνέχεια...

Και όλα αυτά παρά τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας να αγοράσει assets αξίας άνω του 1 τρις. ευρώ φέτος, καθώς και τα τεράστια μέτρα στήριξης που εφαρμόζουν οι κυβερνήσεις για τη στήριξη των εργαζομένων και των επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με τη δημοσκόπηση του Reuters σε 50 οικονομολόγους διεθνώς, η οικονομία της Ευρωζώνης συρρικνώθηκε κατά 3,1% στο πρώτο τρίμηνο και αναμένεται να συρρικνωθεί κατά 9,6% το τρέχον τρίμηνο. Ωστόσο το 95% των οικονομολόγων που συμμετείχαν εκτιμά πως η ύφεση είναι πιθανό να είναι πολύ βαθύτερη στο β' τρίμηνο.

"Όσο βαθύτερη γίνεται η ύφεση τόσο περισσότερο θα διαρκέσει, αυξάνοντας τον κίνδυνο να έχουμε περισσότερες ζημιές στο δυναμικό προσφοράς της οικονομίας, καθώς η πιθανότητα των εργαζομένων να βγουν στην ανεργία και οι εταιρείες να κλείσουν είναι υψηλή", σημειώνει ο Σπύρος Ανδρεόπουλος, επικεφαλής οικονομολόγος για την Ευρώπη στην BNP Paribas. "Η πολιτική απάντηση δεν ήταν πολύ αποφασιστική. Γι' αυτό δεν περιμένουμε να επιστρέψουμε στις προηγούμενες βασικές προβλέψεις για ανάπτυξη σύντομα".

Για το σύνολο του 2020, το ΑΕΠ προβλέπεται να συρρικνωθεί 5,4%, τη χειρότερη χρονιά από τη γέννηση του ευρώ το 1999, μία καλύτερη πρόβλεψη από αυτήν του ΔΝΤ για ύφεση 7,5%. Ωστόσο, σύμφωνα με το χειρότερο των οικονομολόγων, η συρρίκνωση θα αγγίζει το 12,0% το 2020.

"Είναι δύσκολο να σκεφτούμε ότι τα πράγματα θα επανέλθουν στα φυσιολογικά αμέσως μετά τα lockdown. Θα υπάρξουν κάποιες αλλαγές από την πλευρά της προσφοράς και της ζήτησης, διότι οι συμπεριφορές πρόκειται να αλλάξουν για αρκετό καιρό", δήλωσε ο Philippe Gudin, επικεφαλής οικονομολόγος της Barclays. "Θα επιστρέψουν οι άνθρωποι στις παλιές τους συνήθειες, θα ταξιδέψουν ξανά γρήγορα; Υπάρχει τεράστια αβεβαιότητα", τόνισε. Περίπου το 70% των 50 οικονομολόγων δήλωσαν ότι η ανάκαμψη θα έχει είτε τη μορφή "U" είτε "L". Μόνο το ένα πέμπτο αναμένει ότι θα είναι μια γρήγορη ανάκαμψη σε σχήμα "V".

Η ύφεση στην Ελλάδα

Σε ό,τι αφορά την Ελλάδα, οι διεθνείς οίκοι συνεχίζουν να προχωρούν σε πτωτικές αναθεωρήσεις των εκτιμήσεών τους. Την περασμένη εβδομάδα η Citigroup μείωσε σημαντικά τις προβλέψεις της για την ύφεση της ελληνικής οικονομίας το 2020 και πλέον εκτιμά ότι θα φτάσει το 7,8% από 1,4% που προέβλεπε πριν από έναν μήνα. Πάντως, το 2021 αναμένει ότι θα είναι ένα έτος ισχυρής ανάκαμψης με την ανάπτυξη να αγγίζει το 7,3%, ενώ η οικονομική δραστηριότητα θα επιστρέψει στα προ κρίσης επίπεδα έως το δ' τρίμηνο του επόμενου έτους. Παράλληλα εκτιμά πως η ανάπτυξη στην Ελλάδα μετά το σχήμα "V" που θα ακολουθήσει το 2020-2021, θα κινηθεί στο 2,3% το 2022 ενώ το 2023-2024 θα κινηθεί στα επίπεδα του 1,5%.

Η Capital Economics σημείωσε από την πλευρά της πως η ύφεση στην Ελλάδα φέτος θα φτάσει το 15%, ενώ το 2021 θα αποτελέσει ένα έτος ισχυρού ριμπάουντ με ανάπτυξη της τάξης του 10%. Όπως πρόσθεσε, η ελληνική οικονομία θα συρρικνωθεί φέτος στο 40% περίπου σε σχέση με το μέγεθος που είχε το 2007 και έτσι θα χρειαστεί πάνω από μια δεκαετία προτού η Ελλάδα επιστρέψει σε αυτά τα προ-κρίσης επίπεδα.

Προς αύξηση του μεγέθους του QE

Πάνω από τα τρία τέταρτα των οικονομολόγων είπαν ότι η ΕΚΤ δεν έχει ακόμη ολοκληρώσει την πολιτική χαλάρωσης. Οι περισσότεροι προβλέπουν ότι η ΕΚΤ θα αυξήσει τις υπάρχουσες αγορές περιουσιακών στοιχείων. Μερικοί δήλωσαν ότι θα έπρεπε τελικά να αρχίσει να αγοράζει μετοχές, όπως κάνει σήμερα η Τράπεζα της Ιαπωνίας.

Η πλειοψηφία των οικονομολόγων δήλωσε ότι η ΕΚΤ θα εξαντλήσει τα 750 δισεκατομμύρια ευρώ του έκτακτου QE και τα 120 δισ. ευρώ του "κλασικού" QE μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου, ενώ αναμένουν ότι θα αυξήσει το μέγεθος και των δύο αυτών προγραμμάτων παρά να τα τελειώσει.

Αξίζει να σημειώσουμε πως η ABN Amro επιμένει πως το έκτακτο QE πανδημίας (το οποίο προς το παρόν διαμορφώνεται στα 750 δισ. ευρώ) θα αυξηθεί κατά 500 εκατ. ευρώ, αυξάνοντας έτσι στο 1,25 τρις. ευρώ συνολικά το "μπαζούκας" που ενεργοποιεί η ΕΚΤ για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας σε οικονομίες και επιχειρήσεις, πέραν του "κλασικού" QE που τρέχει παράλληλα. Όπως επισημαίνει η ABN, οι εκδόσεις ομολόγων από τις κυβερνήσεις θα αυξηθούν σημαντικά και κατά 650 δισ. ευρώ περαιτέρω φέτος, ώστε να μπορέσουν να χρηματοδοτήσουν τα δημοσιονομικά μέτρα στήριξης των οικονομιών τους. Έτσι η ΕΚΤ θα μεγαλώσει το πακέτο του QE για να απορροφήσει τις περαιτέρω εκδόσεις χρέους.

Κατά την Capital Economics, η ΕΚΤ πρέπει να αυξήσει σημαντικά τον ρυθμό των αγορών, αλλά και να διπλασιάσει ή και να τριπλασιάσει το ύψος του προγράμματος αγοράς ομολόγων, πάνω από τα 2 τρις. ευρώ. Το έκτακτο QE αρχικά πέτυχε το επιθυμητό αποτέλεσμα, οδηγώντας τις αποδόσεις των ομολόγων σε ραγδαία πτώση, ωστόσο οι αποδόσεις στη συνέχεια αυξήθηκαν εκ νέου, ενώ τα spreads επέστρεψαν στα επίπεδα του Μαρτίου, πριν από τις ανακοινώσεις του νέου QE. Έτσι, θα πρέπει να προχωρήσει σε τεράστιες αγορές ομολόγων και ενώ αύξηση του έκτακτου προγράμματος φαίνεται πιθανή εντός του 2020, το μεγάλο ερώτημα είναι τι θα συμβεί το 2021. Κατά την άποψη της Capital Economics, ενδεχομένως να χρειαστεί η επέκταση του προγράμματος και το 2021, με υψηλότερο ρυθμό αγορών.

Πολλές εταιρείες δεν θα επιβιώσουν

Με την προοπτική ενός παρατεταμένου παγκόσμιου αντίκτυπου από την πανδημία του κορονοϊού να ενισχύεται, οι επιχειρηματίες προειδοποιούν για μια βαθιά και μακρά ύφεση.

Καθώς οι χρηματοπιστωτικές αγορές την περασμένη εβδομάδα μπήκαν στο τρενάκι του τρόμου της κατάρρευσης του πετρελαίου, μια έρευνα χιλιάδων CEOs αποκάλυψε ότι υπάρχουν μεγάλοι φόβοι ότι πολλές εταιρείες δεν θα επιβιώσουν από την "επίθεση" της πανδημίας. Οι αγορές και οι επενδυτές, εκτός από τις απανωτές υποβαθμίσεις των εταιρειών οι οποίες προ-πανδημίας είχαν επενδυτική βαθμίδα και πλέον αξιολογούνται πολύ χαμηλότερα, θα βρεθούν αντιμέτωποι με ένα κύμα defaults το οποίο θα προκαλέσει νέους τριγμούς στα θεμέλια των χρηματοπιστωτικών δεικτών διεθνώς.

Περίπου το 60% των διευθυντικών στελεχών ετοιμάζεται για ανάκαμψη σε σχήμα U, μια μακρά περίοδο μεταξύ ύφεσης και ανάκαμψης, σύμφωνα με δημοσκόπηση 3.534 CEOs από 109 χώρες που διεξήγαγε η YPO. "Δεν έχουμε δει τέτοια κρίση εδώ και εκατό χρόνια, και ορισμένα εταιρείες δεν θα επιβιώσουν", δήλωσε ο Glenn Keys, εκτελεστικός πρόεδρος της Aspen Medical, μιας εταιρείας υπηρεσιών υγείας με έδρα τη Σιγκαπούρη και μέλος της YPO.

Από την πλευρά του ο James Gorman, CEO της Morgan Stanley, προειδοποίησε πως η παγκόσμια ύφεση λόγω του κορονοϊού θα διαρκέσει έως και το 2021. Αν και εϋχεται να υπάρξει μία ανάκαμψη σε σχήμα V, ωστόσο ίδιος δεν την αναμένει. Το καλό σενάριο είναι μια ανάκαμψη σε σχήμα U, σύμφωνα με τον Gorman. "Αν ήμουν άνθρωπος του στοιχηματισμού, θα έλεγα πως η ανάκαμψη θα είναι μεταξύ του σχήματος U και του σχήματος L", δήλωσε προσθέτοντας ότι είναι πιθανό ότι το άνοιγμα των οικονομιών να είναι μία διαδικασία η οποία θα διαρκέσει μήνες. (Πηγή: capital.gr)

Οίκοι αξιολόγησης: Γιατί η Ελλάδα έπεσε στα... μαλακά

Τριπλό χτύπημα από τους οίκους αξιολόγησης δέχθηκε η ελληνική οικονομία με την αρχή να την κάνει η Fitch, ενώ τη σκυτάλη πήραν χθες Standard & Poor's και DBRS. Οι οίκοι όμως περιορίστηκαν στην υποβάθμιση των προοπτικών και όχι σε προς τα κάτω αναθεώρηση του αξιόχρεου. Παρά τις προβλέψεις για βαθιά ύφεση, το «μαξιλάρι» ρευστότητας που διαθέτει η ελληνική κυβέρνηση, αλλά και οι προσδοκίες για ανάκαμψη από την επόμενη χρονιά αντιστάθμισαν τους πιστοληπτικούς κινδύνους εξαιτίας των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού. Ισχυρή «ασπίδα» και από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, τόσο με την επαναφορά του waiver όσο και με την τελευταία κίνηση να αποδέχεται ακόμη και τα ομόλογα Junk ως εγγυήσεις για τη χορήγηση πιστώσεων.

Ειδικότερα, η S&P υποβάθμισε την προοπτική της Ελλάδας σε σταθερή από θετική, επιβεβαιώνοντας την πιστοληπτική κατάταξη στη βαθμίδα BB-. Ο οίκος προβλέπει ύφεση περίπου 9% για την ελληνική οικονομία το 2020, εξαιτίας της πανδημίας του Covid-19 και επιστροφή στην ανάκαμψη το 2021. Μάλιστα, σύμφωνα με την S&P, η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας θα είναι με ρυθμούς ταχύτερους σε σύγκριση με το μέσο όρο της Ευρωζώνης. «Η σταθερή προοπτική αντανάκλα την άποψη ότι τα "μαξιλάρια" ρευστότητας αντισταθμίζουν τους κινδύνους στο αξιόχρεο εξαιτίας των αρνητικών συνεπειών του Covid-19», αναφέρει ο οίκος στην έκθεσή του.

Σε υποβάθμιση της προοπτικής σε σταθερή από θετική προχώρησε και ο DBRS, επιβεβαιώνοντας την πιστοληπτική κατάταξη στη βαθμίδα BB(low). Δεδομένης της ύφεσης εξαιτίας των περιοριστικών μέτρων για την ανάσχεση της νόσου, καθώς και το ότι το χρονοδιάγραμμα και ταχύτητα μιας ανάκαμψης παραμένουν ακόμη αβέβαια, ο οίκος αποφάσισε την επί τα χείρω αναθεώρηση της προοπτικής. Ο DBRS αναγνωρίζει την ταχύτητα με την οποία η ελληνική κυβέρνηση διαχειρίστηκε την κατάσταση, έχοντας έως τώρα καταφέρει μια σοβαρή υγειονομική κρίση. Τα έκτακτα δημοσιονομικά μέτρα θα μετριάσουν τον οικονομικό αντίκτυπο, όμως η οικονομία θα εισέλθει σε βαθιά ύφεση φέτος, εξαιτίας της σημασίας του τουρισμού και της ναυτιλίας. Ο DBRS αναμένει και αύξηση της ανεργίας.

Παράλληλα προειδοποιεί -όπως και η S&P- για αύξηση του ελλείμματος και δημοσίου χρέους, που ήταν ήδη σε υψηλά επίπεδα στα τέλη του 2019, στο 176,6% του ΑΕΠ. Μάλιστα, η S&P «βλέπει» έλλειμμα στο 7,7% του ΑΕΠ και χρέος στο 197% του ΑΕΠ για φέτος.

Για τον DBRS, τα υψηλά επίπεδα δημοσίου χρέους μετριάζονται ως ένα βαθμό από το γεγονός ότι πρόκειται για χρεόγραφα που λήγουν μακροπρόθεσμα, συν το γεγονός ότι το μεγαλύτερο μέρος τους διακρατείται από τους ευρωπαϊκούς θεσμούς. Παράλληλα τα ελληνικά κρατικά ομόλογα συμπεριλαμβάνονται πλέον στο συμπληρωματικό πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για την αντιμετώπιση της πανδημίας (PEPP).

Πηγή: Ναυτεμπορική

Πώς η ισπανική γρίπη άλλαξε τον κόσμο πριν από 100 χρόνια

Πώς θα είναι ο κόσμος μας μετά τον κορωνοϊό; Ποιες αλλαγές φέρνουν η καραντίνα και η δουλειά στο σπίτι; Απαντήσεις από το παρελθόν μέσα από ένα βιβλίο για την ισπανική γρίπη και έναν ερευνητή του μέλλοντος.

Την πρώτη φορά που άκουσα για την ισπανική γρίπη ήταν από τη γιαγιά μου. Η μητέρα της, η προγιαγιά μου, αρρώστησε το 1918 όταν η γιαγιά μου ήταν τεσσάρων ετών. Κατάφερε να επιζήσει αλλά της έμεινε μια σοβαρή αρρώστια στην καρδιά. Παρόλα αυτά απέκτησε δυο παιδιά. Μέχρι τον θάνατό της έμεινε κλινήρης και η γιαγιά μου φρόντιζε τον πατέρα και τη μικρότερη αδελφή. Η ισπανική γρίπη σημάδεψε τη ζωή της. Όπως και τη ζωή πάρα πολλών ανθρώπων σε όλο τον κόσμο.

Η οικογένεια μου κατάφερε να επιβιώσει στην πανδημία και για αυτό μπορώ και εγώ να γράφω σήμερα. Σε όλο τον κόσμο πέθαναν σε τρία κύματα το 1918/1919 περίπου 50 με 100 εκατομμύρια άνθρωποι.

Δεν μπορεί φυσικά να γίνει σύγκριση ανάμεσα στις δυο ασθένειες. Τότε δεν γνώριζαν ότι οι ιοί προκαλούν ασθένειες. Το ανακάλυψαν μόλις το 1933. Αντίθετα το γονιδίωμα του Covid 19 πολύ γρήγορα οι επιστήμονες κατάφεραν να το αποκωδικοποιήσουν.

Το κοινό σημείο του κορωνοϊού και της ισπανικής γρίπης

Κι όμως οι δυο ασθένειες έχουν ένα κοινό. Βύθισαν την παγκόσμια κοινότητα σε μια απίστευτη κρίση. Τι μπορούμε όμως να μάθουμε από την ισπανική γρίπη για το μέλλον μας μετά τον κορωνοϊό; Κάποια ερεθίσματα ίσως δίνει το βιβλίο της δημοσιογράφου Λάουρα Σπίνεϊ με τον τίτλο «1918 – Ο κόσμος σε πυρετό. Πώς η ισπανική γρίπη άλλαξε τον κόσμο».

Όταν διάβασα στο βιβλίο πριν από δυο χρόνια για τα κλασικά μέτρα καταπολέμησης του ιού όπως είναι η φυσική απόσταση, η απαγόρευση συναθροίσεων, το κλείσιμο των συνόρων, η καραντίνα και η χρήση μάσκας ποτέ δεν μπορούσα να φανταστώ πως κάτι τέτοιο θα συνέβαινε σήμερα.

Όταν ακόμα ο κορωνοϊός δεν είχε φθάσει στην Ευρώπη αλλά τα κρούσματα ήταν στην Κίνα ένα άλλο δηλητήριο είχε κάνει την εμφάνισή του: αυτό του ρατσισμού. Ο κόσμος απέφυγε τους Ασιάτες και τότε είχε δημιουργηθεί και το hashtag #δενείμαικανέναζινός, με το οποίο άνθρωποι από την Ασία γνωστοποιούσαν τις προσβολές που δέχονταν.

Αλλά και στην περίπτωση της ισπανικής γρίπης υπήρξαν ανάλογες συμπεριφορές. Στη Βραζιλία την αποκαλούσαν ισπανική γρίπη, στη Σενεγάλη βραζιλιάνικη γρίπη. Πιο άδικο από όλα όμως ήταν για την Ισπανία διότι όπως αναφέρει στο βιβλίο της η Λάουρα Σπίνεϊ, σίγουρα δεν προήλθε από εκεί αλλά πιθανότατα από τις ΗΠΑ. Στην Ισπανία καταγράφηκε για πρώτη φορά.

Τα θετικά των κρίσεων

Οι κρίσεις όμως δεν φέρνουν στην επιφάνεια μόνο φόβους και κακίες αλλά και θετικά μηνύματα και δημιουργικές λύσεις. Ο ερευνητής του μέλλοντος Ματίας Χορξ διαπιστώνει μια ιστορική στιγμή «όπου το μέλλον αλλάζει κατεύθυνση».

Μια προφανής αλλαγή είναι η χρήση της τεχνολογίας. Οι τηλεδιασκέψεις, η μεγαλύτερη χρήση του ίντερνετ και η εργασία από το σπίτι. Εκτός αυτού αλλάζει και ο φυσικός τρόπος προσέγγισης των άλλων. Μπορεί να λείπει η φυσική απόσταση αλλά επικοινωνούμε συχνότερα και βαθύτερα. Ακόμη και με τους γείτονες ρωτάμε τους πιο ηλικιωμένους εάν χρειάζονται κάτι. Ένας τρόπος πιο αλληλέγγυος.

Σε διεθνές επίπεδο επίσης γίνεται συνείδηση ότι μόνο από κοινού μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τις κρίσεις. Η ισπανική γρίπη ήταν ο λόγος που συστάθηκε ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας. Τώρα με το κορωνοϊό τα συστήματα υγείας σε όλο τον κόσμο έχουν μπει στο μικροσκόπιο.

Τέχνη και ισπανική γρίπη

Τα σημάδια της ισπανικής κρίσης ήταν όμως εμφανή και στην τέχνη. Ο ζωγράφος Έγκον Σίλε άφησε μια φοβερή παρακαταθήκη. Στον πίνακά του «Η οικογένεια» απεικονίζεται η γυναίκα του Έντιθ και το παιδί τους. Ένα παιδί το οποίο δεν γεννήθηκε ποτέ. Η έγκυος γυναίκα του πέθανε από την ισπανική γρίπη και τρεις μέρες αργότερα και ο ίδιος. Τον πίνακα ζωγράφησε στο ενδιάμεσο διάστημα.

Τα τραύματα του πολέμου αλλά και οι αρρώστιες άφησαν ένα βαθύ ρήγμα «όπως αυτό της Ερυθράς Θάλασσας στη Βίβλο» όπως γράφει η Λάουρα Σπίνεϊ. Δυο παραδείγματα. Στη μουσική ο Αρνολντ Σένπεργκ δημιούργησε τη δωδεκατονική μουσική, ένα εντελώς νέο μουσικό σύστημα, και η αρχιτεκτονική αποχωρίστηκε από το ρομαντικό διακοσμητικό Γιούγκεντστιλ και γεννήθηκε το Μπασουχάους.

Και σήμερα όμως οι καλλιτέχνες και τα μουσεία μέσα από φωτογραφίες και αντικείμενα προσπαθούν να καταγράψουν αυτή την περίεργη κατάσταση και να αφήσουν παρακαταθήκες για τις επόμενες γενιές.

Πηγή: Deutsche Welle

Ίδιοι στόχοι και για τη νέα εβδομάδα Παραμονή υψηλότερα των 580 – 590 μονάδων & Αν μπορεί να έλθει μια καθοριστική διάσπαση των αντιστάσεων στις 625 – 630 μονάδες

